

برخورد صحیح با پرحرفی کودکان

آیا می‌دانید که روند منطقی و درست رشد کودکان از لحاظ دستیابی به مهارت‌های ارتباطی چگونه طی می‌شود...

جام جم آنلاین: آیا می‌دانید که روند منطقی و درست رشد کودکان از لحاظ دستیابی به مهارت‌های ارتباطی چگونه طی می‌شود؟ کودکان تا قبل از سه سالگی، فقط از طریق حسی - حرکتی و لامسه نسبت به جهان اطراف خود آگاهی کسب می‌کنند، اما همین کودک پس از سه سالگی می‌تواند جمله بسازد و مفاهیم را متوجه شود و شروع به صحبت کردن کند.

اما در این میان، بسیاری از والدین، نگران زیاد صحبت کردن کودکانشان هستند، در حالی که زبان به عنوان یکی از عوامل رشد شناختی کودکان محسوب می‌شود. می‌توان از این واکنش رفتاری، نقطه قوتی برای رشد مهارت‌های ارتباطی کودک به وجود آورد.

صدیقه بزازان، کارشناس ارشد روان‌شناسی در گفت‌وگو با جام‌جم می‌گوید: یکی از اصول تشخیص کودکان باهوش، تسلط سریع‌تر بر تکلم است، یعنی رشد شناختی بچه‌هایی که دیرتر از سه تا 3.5 سالگی صحبت می‌کنند، با تاخیر صورت می‌گیرد، اما زیاد صحبت کردن کودکان، در بسیاری موارد نیز با هدف جلب توجه والدین قابل بررسی است.

حرف زدن کودک، نشانه هوشیاری

روان‌شناسان کودک تاکید می‌کنند پرورش توان حرف زدن در سنین پایین، بر مهارت‌های رفتاری یا توانایی گفتاری و شنیداری و تقویت حس کنجکاوی کودک تاثیر می‌گذارد.

بر این اساس بهتر است که والدین هنگام حرف زدن کودک، دست بزنند یا به طریق دیگری شادی خود را نسبت به توانایی که در او در حال شکل‌گیری است، نشان دهند. به بیان دیگر هر چقدر کودکی زودتر به حرف بیفتد در پرورش استعدادها و شناختی و ارتباطی‌اش سریع‌تر رشد خواهد کرد.

بزازان با اشاره به این که وقتی کودکان را به حرف زدن تشویق می‌کنید، او را به استفاده از استعداد طبیعی شنیدن نیز ترغیب می‌کنید، می‌افزاید: یکی از نشانه‌های ارزیابی کودکان باهوش، توانایی آنها در تکلم است، چراکه دیر حرف زدن کودکان یعنی صحبت کردن آنها پس از سه تا 3.5 سالگی، رشد مهارت‌های ارتباطی و شناختی کودک را با تاخیر مواجه می‌کند.

به گفته وی، روان‌شناسان کنجکاوی را نیز یکی از اصلی‌ترین دلایل پرحرفی بچه‌ها تلقی می‌کنند؛ حس کنجکاوی کودکانی که از سوی والدین گاه مورد بی‌توجهی قرار می‌گیرد.

به من توجه کن!

شاید تاکنون بارها توجه کرده باشید زمانی که مادران با تلفن به مدت طولانی صحبت می‌کنند یا در جمعی مشغول صحبت هستند و از کودکان غافل می‌شوند، کودک با صحبت کردن طولانی یا پرسش‌های مکرر سعی می‌کند که توجه مادر را به خود جلب کند. روان‌شناسان ریشه این نوع واکنش‌های رفتاری کودک را جلب توجه والدین می‌دانند.

بزازان با تاکید بر این که گاهی ترس کودکان نیز به زیاد صحبت کردن آنها منجر می‌شود، می‌افزاید: این اتفاق بویژه در سنین پایین و برای کودکانی که شب‌ها از تنها خوابیدن در اتاق خود می‌ترسند، اتفاق می‌افتد. چنین کودکانی از والدینشان می‌خواهند که کنار آنها بمانند تا با آنها صحبت کنند. حسادت نیز بخصوص پس از به دنیا آمدن فرزند جدید در خانواده، برای کودکان بالای سه سال، می‌تواند عاملی برای زیاد صحبت کردن و جلب توجه والدین محسوب شود.

این روان‌شناس تاکید می‌کند: در بسیاری موارد، زیاد حرف زدن حتی در بزرگسالان نیز وسیله‌ای برای پوشش پریشان‌حوالی روحی یا نگرانی‌های درونی است. اگر والدین به فرزندشان به اندازه کافی توجه کنند و برایش به طور اختصاصی وقت بگذارند، اما باز هم فرزندشان به طور غیرعادی صحبت کند، باید به دنبال ریشه‌های روانی قضیه بگردند. نباید فراموش کرد که گاهی نیز کم حرف زدن

کودکان می‌توانند نشانه‌ای از بروز افسردگی در آنها باشد.

برای کودک وقت بگذارید

آنچه والدین یا پرستاران کودک باید توجه داشته باشند این است که روزانه به مدت یک ساعت، زمانی را به کودک اختصاص بدهند و در آن زمان، کودک را در انتخاب نوع بازی یا سرگرمی دلخواهش آزاد بگذارند، با کودک نقاشی کنند، کتاب بخوانند، بازی کنند، کارتون ببینند یا به پارک بروند.

بزازان با تاکید بر فراهم کردن فرصتی برای بروز خلاقیت کودکان طی بازی‌های روزانه می‌گویند: اختصاص زمانی حدود یک ساعت در روز برای کودک، نه تنها باعث می‌شود که او احساس کند که مورد توجه است، بلکه نیاز او برای بروز کنجکاوی از طریق بازی، نقاشی و قصه‌گویی مرتفع می‌شود.

همچنین از لحاظ عاطفی به والدین‌اش نزدیک‌تر و از نظر شناختی غنی‌تر می‌شود و به رشد خلاقیت و تکامل اجتماعی‌اش کمک می‌شود.

نتیجه بررسی‌های روان‌شناسان و تجربیات شخصی بیشتر والدین نشان داده است که انگیزه برای صحبت کردن زیاد کودکان با هدف جلب توجه، زمانی که پدر و مادرها به طور اختصاصی زمانی را برای بازی یا سرگرمی آنها اختصاص داده‌اند، به حداقل رسیده است؛ یعنی اختصاص چنین زمانی، فرصتی را فراهم می‌کند تا به بسیاری از پرسش‌های کودک، پاسخ‌های منطبق با سطح درکش داده شود.

به گفته بزازان، اگر والدین چنین زمانی را هر روز به فرزندشان اختصاص دهند، می‌توانند بدون نگرانی به پرسش‌های کودکان آنها پاسخ دهند و فرصتی را برای ایجاد حس عاطفی مطلوب از طریق صحبت کردن با فرزندشان فراهم کنند.

پونه شیرازی - گروه سلامت